

Referentielijst

Aers, T., & Timmerman, H. (2025, mei 9). *Zij-instromers in het onderwijs, wat leren ze ons?* [PowerPoint-presentatie]. Hogeschool UCLL.

Aers, T., & Timmerman, H. (2025). *Zij-instromers in het onderwijs & het profiel van de leraar-in-opleiding (LIO)* [Intern document]. Hogeschool UCLL.

Aers, T. & Timmerman, H. (2025, 8 september). *'Nog nooit zo hard gewerkt als nu: carrièreswitch naar het onderwijs is voor veel zij-instromers een cultuurschok'*. Knack. <https://www.knack.be/nieuws/belgie/onderwijs/nog-nooit-zo-hard-gewerkt-als-nu-carriereswitch-naar-het-onderwijs-is-voor-veel-zij-instromers-een-cultuurschok/>

Bracke G., De Lathouwer B., Permentier L. & Michels, S. (2023). *Startkracht: Samen bouwen aan krachtige startende leraren*. Retrieved from: <https://startkracht.arteveldehogeschool.be/nl>

Baeten, M., & Meeus, W. (2016). Training second-career teachers: A different student profile, a different training approach?. *Educational Process: International Journal*.-[*SI*], 5(3), 173-201.

Bar-Tal, S., Chamo, N., Ram, D., Snapir, Z., & Gilat, I. (2020). First steps in a second career: Characteristics of the transition to the teaching profession among novice teachers. *European Journal of Teacher Education*, 43(5), 660–675. <https://doi.org/10.1080/02619768.2019.1708895>

Bogaerts, I., Ceux, T. & Moons, K. (2025). Duurzame Inzetbaarheid Senior Leraren (praktijk wetenschappelijk onderzoek). Geraadpleegd op 7 mei 2025, van www.duurzameinzetbaarheidseniorleraren.be

Bolks, T. & Paalman, I. (2021). Wie ben je? Wie wil je zijn als leraar? Een boek over persoonlijk meesterschap van leraren. Lectoraat Goede Onderwijspraktijken.

Brouhier, Q., Coppe, T., März, V., & Raemdonck, I. (2023). Professional learning of late-career teachers in early childhood education: A matter of (im) balance between personal resources, job resources, and job demands. *Teaching and Teacher Education*, 133, 104273.

Coppe, T., März, V., & Raemdonck, I. (2023). Second career teachers' work socialization process in TVET: A mixed-method social network perspective. *Teaching and Teacher Education*, 121, 103914.

Daniels, H., Habex, I., Hoogsteys, K., & Janssens, S. (z.j.). *Aanvangsbegeleiding: een vloek of een geschenk? Het evalueren van de aanvangsbegeleiding voor startende leraren in het secundair onderwijs* [Ongepubliceerde masterproef]. Kuleuven

de Vos, K., Fontein, P., Vrielink, S., & Standaard, C. (2017). *Loopbaanmonitor onderwijs*. Tilburg: CentERdata/MOOZ. Retrieved February, 2, 2020.

De Wilde, J. (2020). *De startende leraar: Leraar worden en blijven*. LannooCampus.

De Witte, K., De Cort, W., Tobback, I., Van Belle, J., Schelfhout, W., Tanghe, E., Smet, M., & Vansteenkiste, S. (2024). *De in- en uitstroom in het lerarenberoep vanuit vergelijkend perspectief*. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.

Deschacht, F., & Step, I. (2024). *Voorlopig verslag PWO Startkracht voor zijinstromers in het basisonderwijs: Onderzoeksjaar 1 (2023–2024)*. Arteveldehogeschool.

Firsova, O., Jeninga, J., Lockhorst, D., & Stalmeier, M. (2006). Begeleiden van zij-instromers met een digitaal portfolio. Open Universiteit Nederland.

Geldens, J., Popeijus, H. L., Ruit, P., & Visser, L. (2012). Samen verantwoordelijk voor ‘Samen opleiden’?. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders (Velon/Velov)*, 33(2), 18-24.

Göregen, M. S., Tanghe, E., & Schelfhout, W. (2024). What Works to Retain Beginning Teachers in the Profession? A Mixed Methods Approach to Detect Determining Factors. *Education Sciences*, 14(12), 1319.

Huijzer, S. (2013). Verschillen tussen lerarenopleidingen en hoe leraren in opleiding leren, Bachelor opdracht, Onderwijskunde. Universiteit Twente.

Huisman, L., & Pijpers-Streefkerk, E. (2025). *Vreemde vogels in je school: De dynamiek van zij-instroom in het onderwijs*. Marnix Academie.

Ingersoll, R. M. (2012). Beginning teacher induction: What the data tell us. *Phi Delta Kappan*, 93(8), 47- 51. doi:10.1177/003172171209300811

Jehee, M. A. M. (2023). *Docenten boeien & binden: Startende zij-instromers in het mbo*. [Doctoral Thesis]. Open Universiteit.

Kelchtermans, Geert; 2019. *Aanvangsbegeleiding. Voorbij het deficit-denken*. Startende leerkrachten. Bouwen aan zelfvertrouwen en begeleiding; 2019; pp. 33 - 50 *Publisher: Politeia; Brussel*

Kroeze, C. (2014). Georganiseerde begeleiding bij opleiden in de school: Een onderzoek naar het begeleiden van werkplekleren van leraren in opleiding [Doctoral Thesis]. Tilburg University.

Lee, D. (2011). Changing course: Reflections of second-career teachers. *Current Issues in Education*, 14(2). <https://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/view/683/172>

März, V. (2023). Starters in het onderwijs: inzichten uit onderzoek en implicaties voor aanvangsbegeleiding. Presentatie retrieved from: lerend netwerk voor aanvangsbegeleiding <https://www.leraarinlimburg.be/lena-1>

Moinet, Valérie ; Frenay, Mariane ; Raemdonck, Isabel ; März, Virginie. *La question des dynamiques identitaires dans un processus de reconversion professionnelle volontaire. Le cas des instituteur.rices primaires de seconde carrière*. In: *McGill Journal of Education / Revue Des Sciences De l'éducation De McGill*, Vol. Advance online publication, p. 1-22 (2025).

Partnerschap Opleiden in de School. (z.d.). *Scholen en partners*. Geraadpleegd op 7 mei 2025, van <https://www.partnerschapopleidenindeschool.nl/scholen-en-partners>

Platform Samen Opleiden & Professionaliseren. (z.d.). *Startende leraren in een professionele teamcultuur: Werkomgeving*. Geraadpleegd op 7 mei 2025, van <https://startende-leraren.platformsamenableiden.nl>

Saunders, L., & Ellis, V. (2010). How do teacher mentors perceive their role, does it matter? *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 38(3), 241–254. <https://doi.org/10.1080/1359866X.2010.494005>

Shwartz, G., & Dori, Y. J. (2020). Transition into Teaching: second career teachers' professional identity. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(11), em1891.

Snoeck, I., Struyf, E., Simons, M., & Meeus, W. (2012). Het lio-traject in Vlaamse scholen: Al doende leer je het best? *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 33(1), 27–34.

Tigchelaar, A., Brouwer, N., & Korthagen, F. (2008). Crossing horizons: Continuity and change during second-career teachers' entry into teaching. *Teaching and Teacher Education*, 24(6), 1530–1550. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2008.03.001>

Tigchelaar, A., Brouwer, N., & Vermunt, J. D. (2010). Tailor-made: Towards a pedagogy for educating second-career teachers. *Educational Research Review*, 5(2), 164-183.

Universiteit Antwerpen, AP Hogeschool, & Odisee Hogeschool. (z.j.). *Start to Teach: Begeleidingsaanpak voor leraren in opleiding (LIO's)*. <https://www.starttoteach.eu/>

Smit, W., & den dungen, M. (2010). Meerdere wegen naar professionalisering: Validering en certificering van informeel leren door leraren. Stichting ruud de moor. <https://adoc.pub/meerdere-wegennaar-professionalisering.html>

Van Heijst, I., Volman, M., & van Eck, E. (2025). Hoe houden we zij-instromers voor de klas? Het onderwijs als aantrekkelijke werkplek. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 46(3).

Vanleke, N. (2010). *Aanvangsbegeleiding van beginnende leerkrachten in het basisonderwijs: Onderzoek naar de factoren die de aanvangsbegeleiding in de praktijk beïnvloeden* [Masterproef, Universiteit Gent]. Universiteit Gent. https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/460/247/RUG01-001460247_2011_0001_AC.pdf

Van Veen, K., Zwart, R. C., Meirink, J. A., & Verloop, N. (2010). Professionele ontwikkeling van leraren: een reviewstudie naar effectieve kenmerken van professionaliseringsinterventies van leraren.

Vergeer-van der Zwaan, T. (2021) Sluit de Begeleiding aan bij de Behoeft van de Zij-Instromer? Een Onderzoek Naar de Begeleiding aan Zij-Instromers in het Primair Onderwijs. [Masterproef, Open Universiteit]

Verhaegen, H., De Graeve, B., Verschoren, V., & Van Cutsem, L. (2018). Studiedag: Wat als... elke instromende student een stem en gezicht had?. In *Wat als... elke instromende student een stem en gezicht had?*, Date: 2018/10/05, Brussel, Odisee.

Weustink, B. C. (2010). *Teacher efficacy belief van zij-instromers en reguliere docenten in het middelbaar beroepsonderwijs* (Master's thesis).

Weymiens, W., van Kempen, S., & Smit, N. (2023). *Ontwikkeling van geschiktheidsonderzoeken voor zij-instroom in het beroep* [Rapport]. Stichting Onderwijs in & Graduate School of Teaching, Universiteit Utrecht. <https://universitaireaanpaklerarentekort.nl/wp-content/uploads/2024/01/Eindrapportage-Geschiktheidsonderzoeken-UU.pdf>

Wolf, M., & Hermanussen, J. (2024). Evaluatie pilot doorlopende begeleiding startende leraren. ECBO.

Wright, B. (2025). *Onderzoek naar zij-instromers in de pers: aanwinst of extra last in het onderwijs?* [Masterproef, KU Leuven]. Scriptiebank. <https://scriptiebank.be/scriptie/2025/framinganalyse-van-de-zij-instromer-de-vlaamse-pers-tussen-januari-2022-en-juli-2025>

Contact
Tine.aers@ucll.be
Hadewig.timmerman@ucll.be

